

‘Bijblijven is onze levensader’

Het Kadaster vervult een spilfunctie in de informatievoorziening van de e-overheid. Ondanks de fikse bezuinigingen die zijn organisatie troffen, blijft bestuurslid Arco Groothedde **onwankelbaar in zijn optimisme**.
‘Dienstverlening, dáár komen we ons bed voor uit.’

CARIEN OVERDIJK | FOTO'S ARNOLD VAN WEST

Het Kadaster. Buitenstaanders hebben er soms nog stoffige associaties bij. Zien een immens archief over erfgrenzen voor zich. Of landmeters, rondkachelend met statief en opschrijfboekje.

Het huidige Kadaster is van andere snit. In het Apeldoornse hoofdkantoor, een strak gerenoveerde witte toren in het centrum, spreekt Raad van Bestuurslid Arco Groothedde over het Kadaster als behorend tot de 'top vijf van de wereld', over transparantie, de mogelijkheden van crowdsourcing, een eigen innovatielab en – al valt het verder buiten de gespreksstof voor dit magazine – zoiets als *Kadaster International*.

De bestuurder, voorzien van open blik en informele spreekstijl, knikt bij het klassieke beeld van het Kadaster. 'Particulieren kennen ons nog niet zo goed. Het bedrijfsleven genereert ruim 80 procent van onze inkomsten. Maar we staan middenin de maatschappij, en we maken, ook voor huizenbezitters en huizenkopers, onze diensten steeds laagdrempeliger. Via onze site zijn veel gegevens direct opvraagbaar.'

Zorgen zijn er ook. De crisis hapte een flink stuk uit de inkomsten (minder koopakten, minder hypotheekstukken en zogeheten meetposten) en van de Kamer mochten de tarieven voor de reguliere Kadasterdiensten na 2009 niet omhoog. Na een forse personeelsreductie en een samenvoeging van achttien kantoren tot acht is de financiële flexibiliteit van het Kadaster gering. Beslissingen over investeringen zijn moeilijker geworden.

Groothedde acht innovatie echter onontkoombaar. 'Dankzij het kleine grondoppervlak hoort Nederland qua bereikbaarheid van mobiel dataverkeer tot de top drie van de wereld. Daar moeten we ons voordeel mee doen. Bijblijven is onze levensader. We hebben al de koopsom-

'Particulieren kennen ons nog niet zo goed'

telefoon en een sms-koopsomservice, maar er kan zoveel meer, juist mobiel. De gemeente Eindhoven heeft een iPhone-applicatie waarmee de burger op straat direct een onderhoudsprobleem kan melden, al is het maar een stoeptegels die losligt.'

De bestuurder wil bijvoorbeeld de mogelijkheden van *augmented reality* verkennen. 'Ken je Funda Layar?' Hij grijpt zijn iPhone, toetst Funda tevoorschijn en richt de camera naar buiten. Over het uitzicht heen verschijnen huisicoontjes op zijn scherm. 'Deze huizen zijn hier vlakbij te koop.' Hij tikt een icoon aan. 'Kijk, het adres, de vraagprijs, het aantal vierkante meters. Mooi toch? Wij moeten zulke platforms ook gaan benutten.'

Landelijke infrastructuur

Het Kadaster registreert, beheert en verkoopt een schat aan geo-informatie. Daardoor is de organisatie voor veel overheidslagen zowel leverancier als afnemer van elektronische data, en participeert het Kadaster in veel overlegcircuits die de e-overheid vorm moeten geven.

Het Kadaster is voor zijn operationele processen altijd al sterk afhankelijk geweest van derden. 'Onze rol is nu om locatiegebonden gegevens te ontsluiten via een landelijke infrastructuur. Daar hebben we andere partijen hard voor nodig, als partner en als leveranciers van informatie. We

zoeken maximale samenwerking, en daar worden we steeds handiger in.'

Rijkswaterstaat, de provincies en de waterschappen zijn belangrijke partners. Gemeenten ook. 'We kijken wat logisch is en wat bij onze maatschappelijke taak past, en we vragen ons altijd af wie de meest geschikte verzamelaar en eigenaar is van gegevens. Voor de BAG, de Basisadministratie Adressen en Gebouwen, zijn de gemeenten eigenaar. Wij hebben met de BAG een voorziening opgebouwd om de gegevens landelijk toegankelijk te maken.'

Ook de kennis van de burger wil het Kadaster benutten, via crowdsourcing, zoals Eindhoven dat ook al uitprobeert. 'Wij kunnen via mijnoverheid.nl, beveiligd met DigiD, zoveel mogelijk kadastrale informatie op perceelsniveau aan eigenaren beschikbaar stellen. Als zo'n eigenaar een eventuele fout terugmeldt, verhoogt dat onze kwaliteit.'

'Techniek is geen belemmering, het gaat om attitude'

Voor de toekomst denkt Groothedde aan 'een waaier aan toegangspunten'. 'Je moet kunnen inloggen bij het Kadaster, maar ook bij mijnoverheid.nl en liefst ook bij je gemeente. Het gaat niet om ons, het moet burgers zo makkelijk mogelijk gemaakt worden.'

Uitzonderlijk

Een ander kwaliteitsaspect, snelheid, is al sterk verbeterd. 'De juridische status van vastgoed is in onze kerngegevensregistratie al vrijwel realtime. Binnen één dag is de informatie over een gepasseerde akte hier beschikbaar, dat is internationaal uitzonderlijk. Maar we willen meer. Onze topografische gebiedskaarten, op basis van luchtfoto's, worden nu al elke twee jaar geactualiseerd in plaats van elke vier jaar. Honderd procent actualiteit zou prachtig zijn, maar dat is onbetaalbaar, en de vraag is ook voor wie je dat doet. Het is interessanter om verschillende registraties, ook van derden, slim te koppelen en te ontsluiten. Met bijvoorbeeld de informatie over geplande wegafsluitingen van gemeenten zouden wij actuele kaarten kunnen produceren, daar hebben ambulances iets aan.'

Ook onderzoekt het Kadaster de mogelijkheid om gegevens in 3D weer te geven. 'We hebben hier een soort innovatielab. Er zijn dingen waar we al heel ver mee zijn. Bijvoorbeeld met de weergave van ondergrondse kabels en leidingen op onze kaarten.'

De intensieve samenwerking met andere overheden brengt Groothedde in veel overlegcircuits. Zo is hij lid van de Manifestgroep, waarin elf grote Nederlandse uitvoeringsinstellingen werken aan de stroomlijning en integratie van de overheidsbrede dienstverlening. Ook participeert hij in de programmaraden van de BZK-dienst Logius en van 'e-overheid voor Burgers', en vertegenwoordigt hij het Kadaster en de Manifestgroep in het College Standaardisatie, waarin een aantal departementen, het IPO en de waterschappen onderling afspraken maken over de afstemming van hun systemen.

Dit College kijkt verder dan het Geo-domein. Ook de standaarden in het gemeentedomein, bij e-facturering, de sociale zekerheid en bij systemen als Nora en Gemma komen aan de orde. 'Standaardisatie is de eerste stap naar samenwerking', zegt Groothedde stellig. 'Het is zo belangrijk dat de techniek van verschillende instanties samenwerkt. Als Kadaster werken wij vanouds in ketens. Wij weten dat je in je eentje zéker een suboptimale oplossing krijgt. En je moet ook voorkomen dat mensen overal het wiel opnieuw uitvinden.'

Monter

Terwijl dit voorjaar alom moedeloosheid weerklonk over de voortgang en de haalbaarheid van het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening e e-overheid (NUP), toont Groothedde zich monter. 'Ik zie dat programma absoluut niet als een last. We hebben dat grote, geïntegreerde kader in Nederland gewoon nodig en we werken eraan.' De ZBO-status van het Kadaster maakt voor zijn rol in de overlegcircuits niet zoveel uit.

'We zijn wat zelfstandiger, maar we moeten toch over alle gremia heen tot afspraken komen. Een verschil is wel dat bij ons van nature de klant wat centraler staat. Onze verantwoordingsplicht naar de minister is hartstikke belangrijk, maar de dienstverlening, dáár komen we ons bed voor uit. Bij andere instanties zie je soms dat de dienstverlening naar de klant wat uit beeld is. Zo kunnen we ieder onze blinde vlek hebben, maar als je die benoemt, dan kun je dat met elkaar ook oplossen.'

De bestuurder is onwankelbaar in zijn positivisme. Als de verslaggever het woord 'gedonder' ontglipt in verband met het NUP, corrigeert hij snel: 'Nounou, hooguit gedoe.' Dat gemeenten ver achterlopen met het aanleveren van hun BAG-gegevens, brengt hem evenmin uit zijn humeur. 'Meer dan honderd gemeenten zijn al aangesloten, het proces ligt nu goed op stoom. Het is later dan verwacht, maar de inbedding van BAG blijkt voor gemeenten intern een forse klus. Ik ben niet ontevreden.'

En nee, de code 'rood' uit het gateway-review heeft hem niet verrast. 'Ik was een van de geïnterviewden. Ik heb aangegeven dat de governance en de focus beter geregeld konden worden. Zo'n gateway is gewoon een interne adviesronde onder collega-bestuurders, voor vraagstukken

waar je mee worstelt. Openbaarmaking is eigenlijk niet de bedoeling, maar nu Binnenlandse Zaken het heeft vrijgegeven, kan ik er ook wel iets over zeggen.'

Meer focus

Hij is tevreden met de consequenties. 'De punten uit het rapport worden goed opgepakt. Het nieuwe, driekoppige dagelijks bestuur, met vertegenwoordigers van het rijk, de VNG en onze Manifestgroep, kan slagvaardiger optreden. Er is ook meer focus, met drie programma's die prioriteit krijgen: de e-overheid voor burgers, de e-overheid voor bedrijven en het voltooiën van de basisregistraties. Ik denk dat we snel verder zullen komen.'

'Ik zie het NUP absoluut niet als een last'

Niettemin verlangt hij naar 'wat Amerikanen zo mooi een *paradigm-shift* noemen' voor de digitale dienstverlening van de overheid. 'Onze producten zijn nog teveel georganiseerd rond afzonderlijke functies. Ik denk dat we uiteindelijk naar maatschappelijke thema's moeten. Zoals armoede, veiligheid, milieu, werkgelegenheid. Als alle partijen uit de verschillende overheidslagen zich naar zo'n thema richten, kun je professioneler werken. Neem fijnstof: je zou de informatie uit de agrarische sector moeten koppelen aan die uit de industrie en het wegverkeer, en het vanuit de totaliteit bekijken. Anders blijft iedereen sectoraal zijn eigen ding doen. Maar het is moeilijk om het patroon te doorbreken dat dit soort thema's van iedereen is en tegelijk van niemand.'

Laconiek: 'Misschien is er eerst een ramp nodig. Zoals je zult zien dat de olieramp in de Golf van Mexico de overheid in de VS zal veranderen. Een ramp forceert vaak een doorbraak. De techniek is nooit een belemmering, het gaat om attitude.'

Transparant

Transparantie, daar zweert hij bij. 'Waar het bij samenwerking steeds op aankomt, is dat je je eigen handelen transparant maakt. Neem het College Standaardisatie, daarin moet je natuurlijk allereerst bestuurlijk accepteren dát je samenwerkt. Om die basisregistraties op orde te krijgen, om bijvoorbeeld e-facturering te stroomlijnen. En dan stuit je op termen die verschillend gedefinieerd zijn. Het is de kunst om eerst elkaars handelen te begrijpen, om daar onderling open over te zijn. En dan heldere afspraken te maken over wat je eronder verstaat.'

ARCO GROOTHEDDE

De informaticus Arco Groothedde (46) trad op zijn 39ste toe tot de Raad van Bestuur van het Kadaster. Hij is belast met de portefeuilles rechtszekerheid, informatie- en communicatietechnologie en gebiedsontwikkeling. Tot 2004 was hij hoofd automatisering en divisie manager registratie en informatie bij RDW, de in 1996 tot zbo verzelfstandigde Rijksdienst voor het wegverkeer. Eerder was hij werkzaam in diverse managementfuncties bij Interpay (het huidige Equens).

Groothedde is intensief gebruiker van pc en smartphone ('Ik ben beroepshalve hypergeïnteresseerd in gadgets'), maar maakt nauwelijks gebruik van digitale sociale media. 'Daar heb ik het te druk voor. Op Twitter volg ik wel sporadisch een aantal mensen.'

Transparantie betracht het Kadaster ook tegenover private ondernemingen. Groothedde ontmoet ze in de branche-organisatie GeoBusiness Nederland, de ingenieursbureaus en softwarebedrijven die in ruimtelijke zaken doen. 'Zij maken bijvoorbeeld ook kaarten, maar voor specifieke toepassingen, zoals navigatie. Onze kaarten zijn breder, met specificaties die voortkomen uit onze wettelijke taak. Wij treden dus niet in competitie met de markt, maar die private partijen komen ons op hun terrein wel tegen. We voeren een doorlopende strategische dialoog, want we willen ook tegenover hen voorspelbaar zijn.'

Trots is de bestuurder op zijn behuizing. 'Ook hierin zie je onze transparantie terug, als het goed is. Wat vond je van de open, glazen entree beneden? Zo willen we de klanten in al onze vestigingen verwelkomen.' Een armgebaar naar de kantoortuin die achter hem ligt. 'Anderhalf jaar geleden hebben we hier letterlijk de ramen en deuren opengezet. We hebben geen eigen werkkamers meer, ook de raad van bestuur niet. Ik vind het een enorme verrijking, het werkplezier is toegenomen.' Met een grijns: 'Ik moest alleen even zoeken waar ik mijn tas zou neerzetten de eerste dag.'